

Od listopadu 1989 uplyne v příštím roce 2009 již 20 let. Z těchto rušných dnů a týdnů si jako pětiletá nepomatuji nic. Zpětně si však uvědomuji, že jsem i já byla svědkem jednoho z nejvýznamnějších předělů novodobé historie Československa.

17. listopadu 1989 byla zahájena revoluce, která do dějin vstoupila s různými přívlastky - něžná, sametová, pokojná... Podstatné bylo, že skončila vláda jedné strany - Komunistické strany Československa. V prosinci 1989 byl prezidentem zvolen Václav Havel, významný představitel československého disidentu z období normalizace 1969 - 1989. V červnu 1990 proběhly první svobodné parlamentní volby, které se staly po více než čtyřicetiletém období nesvobody nezbytnou součástí transformace našeho politického systému a demokratizačního procesu.

Dne 28. října tohoto roku to bude již 90 let od vzniku Československé republiky. Myslím, že je nutné ohlédnout se zpět a uvést některé podstatné události, které se přímo dotýkají demokratizačního vývoje u nás. Zároveň je třeba připomenout si ty okamžiky, kdy byl silně potlačen či dokonce zastaven svobodný a demokratický vývoj v Československu.

O naší devadesátileté historii bylo napsáno mnoho knih, článků, pojednání a studií. Na to, co se událo, nemají a ani nemohou mít všichni jednotný názor. Do své práce jsem se snažila vybrat takové autory a politiky, kteří se procesu demokratizace účastnili přímo a mohli pak z vlastní zkušenosti srovnávat i s obdobím předlistopadovým. Důležitá pro mě však byla i konfrontace jejich stanovisek a zkušeností s pracemi některých našich současných renomovaných historiků. Malou pozornost jsem věnovala i teoretickému uchopení problematiky pádu nedemokratických režimů a jejich případnému přechodu k demokracii. Co se tohoto tématu týče, zaměřím se pouze na několik málo klasifikací teorie tranzice.